

3e Predikatie over Romeinen 8:1a, uitgesproken door Ds. J.P. Paauwe op 22 augustus 1954 te 's-Gravenhage

Gezongen: Psalm 105:1, 2 en 3.

Gelezen: De Wet des Heeren; Romeinen 8:1-11.

Gebed:

Het is alles heerlijk en begeerlijk, Heere, wat we gelezen en wat we gezongen hebben, want het is uit U, en niet uit een mens. Gij zijt een heerlijk God. Of we U kennen mochten, Uw Naam vrezen, Uw wegen bewandelen. Immers, "Wat vreë heeft elk, die Uwe Wet bemint!" Uit ons is niets dat heerlijk is of zou kunnen genoemd worden; het is verwerpelijk. We zijn Uw beeld kwijt; hoe zou er dan nog bij ons iets kunnen gevonden worden dat goed is? Ach, leer ons onszelf kennen. Ontdek ons aan onszelf. Laat ons zien wat we willen, waar we van uitgaan, en wat we beogen, ook met onze zogenaamde goede dingen, met ons bidden en Bijbellezen, met ons kerkgaan, met alles. Want al wat uit het geloof niet is, dat is zonde, het is verkeerd, het is verwerpelijk.

Zo was dan wel de dichter van de oude dag door Uw genade verstandig, dat hij bad: "Och, schonkt Gij mij de hulp van Uwen Geest! Mocht Die mij op mijn paân ten Leidsman strekken!" Hij vertrouwde Uw leiding. Wij doen dat van nature geen van allen. We zijn afkerig van en bevreesd voor de ondergang van dingen die de leiding Uws Geestes zou tengevolge hebben. We zijn van gedachte dat er geen leven is dan in de zonde, ofschoon we met onze mond dat somtijds tegenspreken. Maar buiten *U* is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf.

Gij hebt ons bewaard, zodat we nog zijn die we zijn. Laat het ons een wonder wezen. Gedenk ons in deze ogenblikken, waarin we met elkander geschaard zijn om Uw Getuigenis. Laat, zo spreker als hoorder, hierbij de rechte houding hebben. Het heeft toch betekenis dat door U de prediking ingesteld is, en dat wanneer ze uitgaat, ze geschiedt in de Naam van U, drie-enig God. Geef het Woord, en bereid het in onze harten een plaats, en laat het ons meenemen.

Gedenk onze zieken, verpleegden. Gedenk ons volk, de regering, de koninklijke familie. Erbarm U, Heere, want bij alle goed bedoelen, zijn we toch in de verkeerde weg van nature.

Gedenk ons en geheel Europa in betrekking tot de landbouw. Gedenk de volkeren.

Amen.

Gezongen: Psalm 104:17 en 18.

Romeinen 8, vers 1, het eerste gedeelte:

“Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn”.

Wij hebben reeds enige malen over deze woorden gesproken, maar ook vanmorgen zouden we graag uw aandacht ervoor hebben. U voelt wel, deze woorden raken het fundament, het fundament van de christelijke religie. En nu behoef ik u niet te zeggen van hoe grote betekenis een fundament is, als men van plan is te bouwen. Daaraan wijdt men alle aandacht. En zo moet men dan ook vóór alle dingen aandacht wijden aan wat genoemd wordt: de fundamentele zaak van het christendom. Op wat ik gezegd heb over deze woorden, kom ik nu niet terug. We zoeken verder te gaan.

“Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn”. Er is verdoemenis; die is er, zoals er ook gelukzaligheid is. En één van tweeën zal des mensen deel zijn. En nu zijn immers de verschrikkingen van de verdoemenis niet in te denken. Waarom is er een verdoemenis? Het antwoord op deze vraag vindt u in Galaten 3, het 10e vers. Daar staat: “Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der Wet, om dat te doen”.

Er was een Verbond, een Verbond dat God met de mens gemaakt had, het Werkverbond. Er is ook nog een ander Verbond, het Genadeverbond. Deze twee Verbonden moeten we kennen. Scherp, ouders, ze uw kinderen in, en vraag u in de eerste plaats af of gij weet dat er zulke Verbonden zijn. Wij komen van het eerste Verbond tot het tweede, van het Werkverbond tot het Genadeverbond, van *ons* werk tot *Gods* werk. Dat is de wandeling die gemaakt wordt door het geloof. Velen blijven bij hun eigen werk, maar wie dat doet, die vindt het niet. En anderen menen met een sprong gekomen te zijn bij Gods werk, en dat is ook de weg des Heeren niet. Van het Verbond der werken tot het Verbond der genade te komen, van ons werk tot Gods werk, dat geeft rust, blijdschap, sterkte, vrede, al hier in dit leven, maar vooral in de eeuwigheid.

Wat het alles is, wat het alles betekent, ik kan het u niet zeggen. Het is te groot, *het is te groot!* Er is niemand die het bevatten kan. Er zijn tijden of ogenblikken in het leven waarin men er iets van verstaat, en dan is de mens vernederd, diep vernederd, verontwaardigd, diep verontwaardigd over zichzelf. En dan ziet hij, hoe ellendig en slecht en boos en afschuwelijk de wereld ook moge wezen, toch met opgeruimdheid de wereld in, want hij ziet God, God in Christus. En dat is het gezicht waarvan in de 89e Psalm gesproken wordt, en gezegd dat het zoveel troost bevat (vs. 9 ber.). Buiten dit gezicht heeft de mens geen troost. Hij kan eens een vleug hebben van blijdschap, maar och, hoe spoedig gaat het over, en dan is hij weer dezelfde, klagende, zuchtende, mopperende, grommende, brommende; of het wordt hem toegelaten over alles heen te gaan. En zo werpt men zich dan in het genot van de wereld, en sommigen in het genot van sterke drank, en sommigen komen tot zelfmoord. De mens, de mens! En

zo moet u hem nu kennen. Wie hem zo ziet, die ziet hem in het rechte licht. Die mens heeft licht. Wie er anders over denkt, die heeft zichzelf nooit aanschouwd.

Maar dat Werkverbond, dat had een eis, de eis van gehoorzaamheid. En het had ook een belofte: ingeval men gehoorzaamde, zou men gezegend worden. Maar het had ook nog iets anders: zo men niet gehoorzaamde, zou men de dood vinden, de geestelijke, de tijdelijke, de eeuwige dood. En nu hebben wij dat Verbond niet gehouden, en we doen het nooit. We denken wel dat we ons best moeten doen, en dat we de Bijbel geloven moeten, dat we hieraan en daaraan denken moeten. Maar we doen het toch niet. We zijn het al bijna vergeten voordat we onze zinnen uitgesproken hebben. Zo is immers de mens. Zó is de mens! Er is niets van hem te verwachten. Hij doet alleen maar kwaad. En het goede dat hij meent te doen, dat is ook kwaad; en dat is dikwijls nog een erger kwaad dan wat door hem kwaad genoemd wordt. Geloofd u niet dat de farizeeër uit de gelijkenis met zijn belijdenis in de tempel dat hij niet was als andere mensen, enzovoort, grotere zonden op zijn geweten had dan de tollenaar, die daar stond met zijn gebed: “O God, wees mij zondaar genadig” (Luk. 18:11-13)? Maar daar wist hij niets van. Dat komt er dan nog bij, dat we zo verschrikkelijk zondig zijn, en dat we het niet eens weten, dat we er geen acht op geven. En zo zijn we dan schuldig. We zijn dus verdoemelijk. Er is voor ons verdoemenis, omdat wij het Verbond, het Verbond der werken niet gehouden hebben.

En er is *geen* verdoemenis. Er is *geen* verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn. En nu kan ik al bijna niet verder, ofschoon ik toch verder zal moeten. “*Die in Christus Jezus zijn*”. Wie is dat? Wie is Christus Jezus? Zijn we hier allen niet beschaamd, diep beschaamd? De vraag is eens gedaan: “Wie zeggen de mensen, dat Ik, de Zoon des mensen, ben?” (Matth. 16:13). En daar kwam het; daar kwam de wijsheid van de wereld voor de dag: “Sommigen zeggen: Johannes de Doper; en anderen: Elia; en anderen: Jeremia of een van de profeten” (vs. 14). Zij hadden het geen van allen bij het rechte eind, niemand. En nog nooit heeft iemand het bij het rechte eind gehad die, en voorzover hij, overgelaten was aan zichzelf. Dat is het begin van de ware wetenschap. De ware wetenschap begint met de belijdenis, met het gezicht en met het gevoel en met de belijdenis: “Ik heb het nooit geweten. Ik heb er nooit iets van verstaan. Ik ben daar altijd niet alleen naast, maar ook tegen geweest. Ik ben geen zoeker. Ik ben nooit zoeker geweest. Ik ben geen vriend. Ik ben een vijand. Ik ben een verwerper”. Met deze wetenschap begint het. En waar deze wetenschap is, daar gaat het voort. Zolang deze wetenschap niet bij u gevonden wordt, kan er met geen ding voortgang gemaakt worden. Want de Heere wacht. Waarop? Hij wacht om genadig te zijn (Jes. 30:18). Wilt u dat er voor u om genade gevraagd wordt in betrekking tot dit aardse leven? Welnee, u hebt immers niets gedaan, dat de rechtbank u zou kunnen schuldig verklaren. Zo hebt u ook geen genade nodig. De Heere wacht om genadig te zijn. Dus Hij wacht totdat iemand zich schuldig ziet, schuldig – daar gaat het om – totdat iemand zich schuldig ziet: “Zo dan hun onbesneden hart gebogen wordt en zij dan

aan de straf hunner ongerechtigheid een welgevallen hebben, dan zal Ik gedenken aan Mijn Verbond”, zo staat er in Leviticus (hfdst. 26:41-42). Toen wisten ze dat ook al. En dan zingt de Gemeente van Christus uit de 116e Psalm: “D’ eenvoudigen wil God steeds gadeslaan” (vs. 4 ber.). De eenvoudigen, dat zijn de mensen die rechtuit spreken, rechtuit, zoals we het ook vinden in de 32e Psalm:

’k Bekend’, o HEER’, aan U oprecht mijn zonden;
’k Verborg geen kwaad, dat in mij werd gevonden;
Maar ik beleed, na ernstig overleg,
Mijn boze daân; Gij naamt die gunstig weg (vs. 3).

En toen vroeg Christus aan Zijn discipelen: “Maar gij – gij, Mijn discipelen – wie zegt gij, dat Ik ben?” (Matth. 16:15). Daar was Judas toen ook nog onder. Hij heeft het Petrus laten zeggen alsof het ook zijn belijdenis was. Het is zo jammer dat een mens niet voor de dag komt. Dat is zo jammer. Wij moeten voor de dag komen. Voor God moeten we voor de dag komen. Ge hebt het gehoord uit de 32e Psalm: “ ’k Bekend’, o HEER’, aan U oprecht mijn zonden”. En dan moeten we ons niet ontzien om het verschrikkelijkste voor God te bekennen. Want u weet het wel, zo goed als ik het weet, er zijn bij ons verschrikkelijke dingen. Denk maar alleen aan uw hart. Het hart is een verschrikkelijk ding, een afschuwelijk ding, onoprecht, huichelachtig, gedachten smedend die we voor een hele wereld niet zouden willen bekendmaken aan onze naaste, enzovoort, enzovoort. Er zijn bij ons verschrikkelijke dingen.

Het is dan ook slecht met Judas uitgekomen. Ik behoef het u niet te zeggen. Waar geen bekennen is, daar komt het slecht uit, o zo slecht. Er is vergeving voor de aller-grootste zonden. Er is vergeving voor ontelbare zonden. Maar zo wij onze zonden voor God niet belijden, met het voornemen des harten om, gesterkt door Hem, ze na te laten, dan komt het slecht uit. En dan zal geen zogenaamde bekering ons redden. We zullen wegzinken in een put waar geen bodem in te vinden zal zijn.

“Maar gij, wie zegt gij, dat Ik ben?” En toen kwam er een antwoord dat verschilde van het antwoord van de schare, van de meesten van de schare, want het antwoord van velen hadden de discipelen niet eens genoemd. Ze wilden zeker de Heere Jezus niet kwetsen – dat is ook een ding van betekenis, onze naaste niet te willen kwetsen, toehoorders – want er waren er genoeg die zeiden: “Hij is een vraat en wijnzuiper, een vriend van tollenaars en zondaren” (Matth. 11:19).

“Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods” (Matth. 16:16). Dáár was het gegrepen, dát was het rechte. Maar hoe was Petrus daaraan gekomen? Niet zo gemakkelijk als wij, als zovele mensen, als de meeste mensen. De meeste mensen hebben maar een blaadje in de Bijbel te lezen, dan weten ze het, dan kunnen ze het u vertellen. Als ze orthodox zijn, dan zeggen ze: “De Zoon van God”. En als ze dit niet zijn, dan zeggen ze: “Een volmaakt mens”.

“Gij zijt de Christus” – “Vlees en bloed”, Simon Bar-Jona, “heeft u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, Die in de hemelen is” (vs. 17). “Mijn Vader”, wat een liefde, wat een bemoenienis! De Vader van de Heere Jezus had een oog gehad op Petrus, en door Zijn Geest was Hij werkzaam geworden in het hart van Petrus. En wat had de Geest toen toch wel gedaan? Ach, laat me herhalen wat ik u zo-even zei: nu kan ik al bijna niet verder meer, want het is alles zo diep, zo verborgen, zo groot. Goddelijk is het, en toch eenvoudig, tóch eenvoudig. Maar eenvoudig zijn wij niet.

Wat had de Vader dan gedaan? Wel, door Zijn Geest had Hij de prediking van de oudtestamentische Kerk, van de profeten, en de prediking van de Heere Jezus in het hart geworpen van Petrus. In het hart – de prediking komt niet altijd in het hart, niet-waar? Ze valt wel eens zomaar weer weg – in de meeste gevallen. Het gebeurt dat de mensen het al kwijt zijn voordat ze het gebouw verlaten hebben. En het gebeurt ook dat men er de ganse Rustdag geen gedachte meer aan wijdt. En allerlei dingen hebben plaats. Denk maar aan de gelijkenis van de zaaier.

Toehoorders, God had het Woord in het hart van Petrus geworpen. En toen had de Heilige Geest, God door Zijn Geest, er de verklaring van gegeven. Dat is het. “Vlees en bloed heeft u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, Die in de hemelen is”. En toen de Vader het Woord verklaarde, wat toen? Wat was er toen gebeurd? Wat had toen Petrus leren verstaan? “Wel”, zult u misschien denken, “daarnaar hoeven we niet te gissen. Duidelijk, toen had hij de prediking, het onderricht van de Heere Jezus verstaan. Dit woord en dat woord en vele andere woorden, daar had hij licht in gekregen”. Ja, u bent toch de plank mis, al lijkt het dat u gelijk hebt. Toen de Vader het in het hart van Petrus geworpen Woord verklaarde, aanschouwde Petrus in het Woord dat in zijn hart geworpen was, Christus, God en Mens in één Persoon, de Messias en God drie-enig in de Messias. En toen kon Petrus het zeggen: “Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods”. En als nu een mens dat niet heeft, dat wat ik u nu noemde niet heeft, dan weet hij evenveel van Christus als iemand die nooit van Christus heeft gehoord. Hij weet niets. Van de gehele christelijke religie weet hij niets.

Dus, wat is nu belijden? Wat doet men als men belijdt? Dan spreekt men de Heilige Geest, of de Vader, werkende door de Geest, na. En daar komt dan de vrijmoedigheid vandaan en de zekerheid. En deze dingen zijn wel nodig, want men staat tegenover een gehele wereld.

Deze belijdenis – dat kunt u nu vinden in de Evangelien – deze belijdenis wordt tegengesproken. Ze werd tegengesproken door het uitverkoren volk van God. Door gans Israël werd ze tegengesproken – dat ondernam men toch maar – en zó tegengesproken dat het meer en meer op een vervolging ging uitlopen, en tenslotte een vervolging geworden is, en men Christus aan het kruis geslagen heeft als de verschrikkelijkste en grootste boef. En daarom moet men het weten. En ik heb u gezegd hoe men het te weten komt.

En als men het nu van de Vader gehoord heeft (Joh. 6:45), dan moet men voor een

mens niet opzijaan. Men moet voor de angstvalligheden van zijn eigen hart niet opzijaan. Men moet niet opzijaan voor zogenaamde kerken. Men moet niet opzijaan voor welke macht ter wereld ook. Want daar heeft de Vader het een mens niet voor gegeven. De Vader heeft een mens het gegeven, opdat hij nu dat zou zeggen in de wereld, dat zou belijden. En dan zal hij wel ondervinden hoe het met zijn godsdienst moet, hoe het met zijn eigen godsdienst gelegen was, en hoe het met de godsdienst van de wereld is, dat zal hij wel ondervinden. Want ze zullen hem niet alleen tegenspreken. Ze zullen nog heel wat anders aan hem doen. Ze zullen hem opzizzetten (en ook tegenspreken) en trachten te benadelen. En wanneer men door andere dingen niet weerhouden wordt, zal men hem verbieden te spreken; lees Handelingen in het begin (hfdst. 4:17). En dan kunnen de omstandigheden zo wezen, dat men hem gevangenneemt en vermoordt. Zo lief heeft de wereld Christus; zo godsdienstig is de wereld.

En nu moet u maar zien of u uw beeld hierin gevonden hebt. Want de ene mens verschilt van de andere mens evenveel als de ene druppel water verschilt van de andere druppel water. Maar het is God Die alles kan en wil veranderen, Die alles bij Petrus veranderd heeft, en Die bij u ook alles veranderen kan en wil.

Gezongen: Psalm 139:1 en 2.

We gaan nu niet verder. We hopen dit over acht dagen te mogen doen. Maar met enige dingen zou ik dan nog graag tot u willen komen. Want we gaan nu weer heen. Een nieuwe week is begonnen. Het is niet zeker dat we de volgende week ook nog zullen leven, het is niet zeker. En dan? Dan zouden we in de eeuwigheid zijn, uit alles uit, uit onze zaken, uit onze betrekking, uit ons gezin, verwijderd van onze vrouw of man, verwijderd van onze kinderen, verwijderd uit onze onschuldige genietingen, uit alles. Dan zouden we uit alles zijn. Onze stem zou niet meer op de straten gehoord worden, en onder de mensen zou er gezegd worden: “Die is ook al gestorven. Hebt ge het niet gehoord? Hij of zij is weg, dood.” En deze mensen, die zo zouden spreken, zouden eveneens een onzeker leven hebben. En zo gaat het door, altijd maar weer door, totdat God zegt: “Niet langer!” En dan wordt het teken van de Zoon des mensen gezien op de wolken des hemels, en dan zal het eindoordeel plaatsgrijpen. Daar, in dat oordeel, moeten we vrijgesproken worden, en anders worden we veroordeeld. En vrijgesproken zullen daar worden die reeds hier vrijgesproken zijn, hoe grote sukkel ze ook mogen geweest zijn in betrekking tot de geestelijke en eeuwige dingen, toen ze hier waren.

Dus nu vraag ik u: “Wat dunkt u van den Christus?” (Matth. 22:42). We hebben u gezegd hoe Hij gekend wordt, hoe men Hem leert kennen, hoe dat alles een werk Gods is, waar de mens helemaal buiten valt, waar hij in geen enkel opzicht een hand in heeft. O, denk er toch aan wanneer de verleiders tot u komen en zeggen: “Je moet

geloven!”, denk er dan toch aan dat je geen verkeerde stap doet. Deze mensen hebben zich van de vorst der duisternis zelf laten bedriegen, en moeten ter wille van zichzelf nu ook een ander bedriegen. Een mens móét geloven. Dat mag gezegd worden, maar dan moet er aan toegevoegd worden: maar hij kan niet en hij wil niet. En als er dat niet aan toegevoegd wordt, dan is het een afschuwelijke verleiding, een vreselijk woord.

Misschien zoudt u willen zeggen: “Tja, het zal wel zo zijn. Men zal Christus op deze wijze wel hebben moeten leren kennen. Bij mij is dat zo niet gegaan. Eigenlijk kan ik daar niets van zeggen. Wat dan? Wat moet ik doen?” U, u? Wilt u wat doen? Wat stelt u zich voor dat u zou willen doen? U wilt niets doen. U kunt niets doen en u wilt niets doen!

Wanneer een mens zo vraagt: “Wat moet ik doen?” – zonder dat hij in diepe verlegenheid is – dan gaat hij uit van de veronderstelling dat hij wat zou kunnen doen, als het hem maar gezegd werd. Ik vermoed dat er wel onder ons zijn die denken, somtijds ook zeggen: “Ik wilde wel dat er nu eens iemand kwam, die me precies zei wat ik doen moet om zalig te worden, om gelovig te worden”. En dan zal u het wel doen, nietwaar? Juist, maar u zou er niet aan denken om het te doen, al wérd het u precies gezegd. U zou er niet aan denken. “Maar waarom niet?”, zo vraagt dan misschien deze of gene, “waarom niet?” Omdat u nog veel te veel buiten God hebt, en daar hangt u met uw ganse hart nog aan. En nu gebeurt er niets.

Maar als in diepe verlegenheid eens de vraag kwam: “Wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?”, zoals deze vraag gekomen is uit het hart van de stokbewaarder (Hand. 16:30) en uit het hart van degenen die op Pinksteren zijn bekeerd geworden (Hand. 2), dan zou het wat anders zijn. We hebben alle vrijmoedigheid om u te zeggen dat God u zal leren van de weg die gij te gaan hebt, zoals Hij altijd wil en kan doen wanneer men Hem nodig heeft en in verlegenheid zich bevindt. Waarlijk, het ontbreekt God noch aan macht, noch aan bereidwilligheid. Als u dat denkt, dan bent u op de school van de vorst der duisternis. Die tracht u buiten God te houden en u ertoe te brengen om te zeggen zoals hij wilde dat Job zou spreken – gij kent het wel; ik zal maar niet de woorden gebruiken, gij weet het wel. “Hij laat, in tijd van nood, hen niet verlegen” (Ps. 37:20 ber.). Maar eindig daar nu niet in. Eindig daar niet in, want dan houdt God wel niet op gewillig te zijn, maar u hebt Hem niet meer nodig. De nood en de verlegenheid moeten niet ophouden, totdat God in uw hart rust, en gij in Hem rust.

Keer, mijne ziel, tot uwe ruste weder;
Gij zijt verlost; God heeft u welgedaan. (Ps. 116:4)

En wie daar nu werkelijk niet buiten kan, die ontvangt het. Niet omdat hij er niet buiten kon, maar omdat God zo werkt.

Overdenk deze dingen. Ik heb gezegd dat als het geschonken mag worden, wij over acht dagen verder zullen gaan. En er zijn nog dingen die moeten besproken wor-

den, och zoveel, zoveel! Want er is aan alle volmaaktheid een einde, maar niet aan het gebod Gods. Daar is geen einde aan. Als de wereld het maar eens wist; als een mens het maar eens wist! De wereld, of de mens die het verwerpt, die zegt: “Ik geloof het niet”, of wat ook zegt – als men het maar eens wist! Maar men heeft geen blik in de Waarheid kunnen, mogen, willen werpen, en daar komt het nu vandaan.

Ja, nu werpt zich de mens op de wereld, dat spreekt vanzelf, want hij moet wát hebben. Hij werpt zich op de wereld, en hij werpt zich op de zonde, en zo gaat het dan, totdat het niet meer gaat. En dan sterven de meeste mensen nog zonder dat ze van iets af schijnen te weten. Want u moet niet denken dat ieder onbegenadigd mens in angst heengaat. Dat behoort maar tot de uitzonderingen. Die in angst heengaan, dat zijn meestal mensen die zich met de godsdienst bemoeid hebben. Het lag niet goed bij hen, en ze wisten meer dan een ander, en nu voelden en erkenden zij dat het er nu op aan zou komen. Kijk, dat heeft Judas gehad. En nu heeft hij in zijn laatste ogenblik nog gemeend God te moeten ontvluchten. Dat is het wat in de mens zit: hij wil God ontvluchten – hij in het paradijs en God eruit. Zo is een mens. En als u hem nu zó ziet, als u uzelf nu zó ziet, en u mag dat bekennen, u mag daar rouw over dragen, dan staat er een ander Mens gereed om u te helpen. Een mens wordt gered door een Mens, de Mens Jezus Christus.

Amen.

Gebed:

Heere, vergeef het ons dat het zondige het zo aankleefde. En wil het ons ook vergeven dat we zo weinig gevorderd zijn. Ach, leer ons, leer ons voor U ons te verneeren, onszelf aan te klagen. Maar doe ons tegelijkertijd en onder dit alles hopen op Uw genade, stil zijn tot U, en in het geloof zeggen: “Wie weet, Hij mocht Zich wenden, en een zegen achter Zich overlaten”. Wat gezegd is, het is U bekend. Wil het gebruiken, gebruiken om luie mensen ijverig te maken, om zwakke zielen te versterken, om Uw volk te bevestigen en te schragen.

En nu gaan we heen. Wilt U niet van ons wijken. Laat ons door Uw genade ons plaatsen onder Uw hoede. Dáár, daar is veiligheid. Niet alleen wanneer het overal veilig is – trouwens, het is nooit overal veilig – maar ook wanneer het nergens veilig is. “Ik zal mijn toevlucht nemen onder de schaduw Uwer vleugelen, totdat de verdervingen zullen zijn voorbijgegaan”, dat was het voornemen des harten van de dichter. Laat ons niet toe een ander voornemen te hebben. En dan zou het goed wezen, want Gij beschaamt de verwachting der ellendigen niet.

Amen.

Gezongen: Psalm 81:10, 11 en 12.

4e Predikatie over Romeinen 8:1a, uitgesproken door Ds. J.P. Paauwe op 29 augustus 1954 te 's-Gravenhage

Gezongen: Psalm 21:1, 2 en 3.

Gelezen: De Wet des Heeren; Romeinen 8:1-11.

Gebod:

Doe ons door Uw genade, Heere, zeggen: “Mijn nieren verlangen in mijn schoot”. Dat is het verlangen geweest van Uw Kerk, de eeuwen door. Ze hadden enigermate U leren kennen, en nu ging het om U, en om het bezit van U, en om het genot van U, want “wat vreë heeft elk die Uwe Wet bemint!”

Gij hebt ons allen bewaard. We zijn nog in het bezit – de een meer, de ander minder – van onze gezondheid. We zijn aan deze zijde van het graf, onder de aanbidding van Uw genade in Jezus Christus. We hebben voedsel en deksel. We hebben de bescherming van onze overheid. En wat hebt Ge ons onthouden?

Ook Uw Woord wilde Ge doen komen onder ons volk, ook al de eeuwen door. Ach, leer ons opmerken, en laat ons niet toe onze aandacht te schenken aan het klattergoud van deze wereld. Het is alles om Uw raad uit te dienen, maar het geluk is er niet in, en nooit vond iemand het geluk erin. Gij, Gij bewerkte wat voldoet in Jezus Christus, de wereld met Uzelf verzoenende, en door Uw Geest de gelovige vernieuwende, vernieuwende naar Uw beeld.

Wil met ons niet in het gericht treden om onze menigvuldige, ja ontelbare dwaasheden, zonden en ongerechtigheden. “Ach”, bad de dichter, “gedenk niet der zonden mijner jonkheid”. Hoeveel redenen hebben we niet om met hem zo te bidden en altijd weer zo te bidden. Leer ons bidden, en leer ons ons overgeven. Laat daarin onze vreugde zijn, ziende aan Wie we ons dan overgeven.

Gedenk ons in deze ogenblikken. Geef ons wat wij nodig hebben, niet wat wij menen dat er zijn moet. Laat ons onze zaligheid, en wat daarmee in verband staat, niet in onze hand nemen, maar laat ons haar in Uw hand zien en leggen en laten. Alleen door U wordt ze bewaard.

Wil Uw Kerk zegenen, uitbreiden, ook door onze geringe dienst. Wil U ontfermen over land en volk, over de koninklijke familie en de regering, over de volkeren. Heere, vanaf het begin hebben wij het verdorven, menende dat het onze roeping was om in eigen kracht het goed te maken. Leer nog deze en gene zien dat het buiten wat een mens zoekt, en toch ook alweer door wat een mens zoekt, wordt uitgewerkt, naar Uw woord: “Mijn raad zal bestaan, en Ik zal al Mijn welbehagen doen”.

Gedenk onze zieken en verpleegden, en leer nog menigeen, terwijl het nog tijd is, naar U vragen. Gedenk onze kinderen. Ach, het is ons niet gemakkelijk geweest; het zal voor hen misschien nog moeilijker wezen. Leer hen vroeg U zoeken. Die U vroeg zoeken, zullen U vinden.

Amen.

Gezongen: Psalm 31:1, 2 en 3.

We wensen nog weer iets te zeggen over het begin van Romeinen 8:

“Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn”.

Er is een verdoemenis; dat zegt de Schrift. Op vele plaatsen kunt u het vinden, en de Kerk van Jezus Christus – dat is de Kerk die Jezus Christus toebehoort – zegt het ook, en ik hoop dat uw hart ermee in kan stemmen. Ontkennen, daarmee wordt de zaak niet veranderd. En wie ontkent, die moet daarvoor gronden hebben. Wij moeten voor alles gronden hebben. Als we een uitspraak doen, en iemand vraagt ons: “Op grond waarvan zegt u dat?”, dan moeten we deze vraag kunnen beantwoorden. Bekennen, dat is de weg. Bekennen, schuld bekennen, en de toevlucht nemen tot genade.

Er is verdoemenis, maar er is ook genade. Een mens behoeft niet onder te gaan. Gaat hij onder, dan is dat zijn keus, dan heeft hij nooit iets anders gewild. Maar het is niet nodig dat hij ondergaat. “Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe” (Joh. 3:16).

Ouders, zeg dat aan je kinderen. Dit is het enige goed dat goed kan genoemd worden. Al het andere gaat voorbij, maar dit blijft, *dit blijft*. En als u het kent, en in welke mate ook genoten hebt en geniet, dan zegt ge: “Ach, dat goed is zo groot!” “O, hoe groot”, zo spreekt de dichter van de 31e Psalm, “O, hoe groot is Uw goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen die U vrezen” (vs. 20).

Ik ben niet zo jong meer, maar met steeds vaster overtuiging mag ik u deze dingen zeggen. En nu ik op zo’n hoge leeftijd ben gekomen, denk ik menigmaal: ach, als ik nu deze dingen eens niet verstond, wat zou ik dan toch ongelukkig zijn, diep ongelukkig. Want op mijn leeftijd heeft men ook wel, al heeft men geen genade, iets van de wereld leren kennen. En als dan de wereld onze portie moet wezen... Wat zegt ge? Zegt ge niet: “Dan was het beter nooit geboren geweest te zijn”? En als u nog een hart hebt, en u bezit ook kinderen, dan ziet ge met het diepste medelijden op uw kinderen.

“...geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn”. “Christus Jezus”; ik heb het u de vorige keer al gezegd, dat ik met aarzeling spreek over deze Persoon. Want de apostel Paulus was opgetrokken geweest tot in de derde hemel, en daar had hij gehoord dingen die hij op aarde niet mocht uitspreken (2 Kor. 12:2-4). Welke dingen dat geweest zijn, dat zullen we weten als we in de derde hemel mogen komen. Maar desondanks zei deze man: “Wij kennen ten dele” (1 Kor. 13:9). En toch moeten wij van Christus wat zeggen.

Maar voordat ik hieraan tracht te beginnen, een andere vraag: hoe moet het eigen-

lijk aangelegd worden? Als men nu van Christus Jezus, van God, van de Bijbel en van de stukken des geloofs, enzovoort, wat wil zeggen – verstaat u goed wat ik bedoel? – als men van deze dingen wat wil zeggen, waar moet men dan eigenlijk beginnen, en hoe moet het worden begonnen? Nu weet ik niet wat uw antwoord hierop is. Ik hoop dat u een antwoord hebt, want waarlijk, deze vraag is van het uiterste gewicht. En de beantwoording van deze vraag snijdt af alle verstandelijke redenering. Hebt u ook zo'n hekel aan verstandelijke redenering? Ik hoop dat u zegt: "Ik kan er niet naar luis-teren". Dat snijdt af alle verstandelijke redenering. " 't Verstand" – we hebben het honderden malen al gezongen – " 't Verstand laat na den waren grond van 't weldoen op te merken" (Ps. 36:1 ber.). We moeten beginnen bij het geloof in Christus, bij het waarachtig, zaligmakend, verenigend, rechtvaardigend, heiligend geloof in Jezus Christus. Dat is het begin. Dat is het begin op zichzelf, maar het is ook het begin wanneer wij iets willen zeggen van de leer, van God, van de Bijbel, van Christus. En nu vraag ik aan u niet of u het hiermee eens zijt, maar omdat ik weet dat dit de methode is om ergens achter te komen, zeg ik u met volle vrijmoedigheid: u zult het toch moeten leren en moeten geleerd hebben, namelijk om te beginnen bij het geloof in Jezus Christus, voordat u het tijdelijke met het eeuwige moet verwisselen.

Want, nu zouden we iets zeggen over Christus Jezus – we hopen het ook te doen – maar zit nu eens rustig en denk eens na. Wat weet een mens die niet gelooft van Jezus Christus af? Dan zeg ik: niets, niets! Wanneer u meent te moeten opmerken dat wij toch van Hem in de Bijbel lezen, dan zal ik volstaan met het zeggen dat altijd in en om de Kerk geleefd heeft: "Die alleen heeft de letter, is maar een ketter" – die weet het niet, hij weet het niet.

Buiten het geloof weet een mens van Christus niets af. En nu beginnen we te vragen: "Hoe weet iemand dat, dat hij buiten het geloof van Christus niets af weet?" Wel, dat verstaat hij als Christus geopenbaard wordt, en niet eerder. Van de Wet, van de Wet der Tien Geboden, weet een mens wel iets, want de Wet der Tien Geboden spreekt tot de consciëntie. Als er staat: "Gij zult dit..., gij zult dat..., gij zult niet dit..., gij zult niet dat...", dan zegt de consciëntie: "Ja, dat is ook zo. Dat moet niet, en dat moet wel." Maar de consciëntie heeft geen stem ten opzichte van het geloof, ten opzichte van zaligmakende dingen. Dus weet een mens ook al iets van de Wet der Tien Geboden, van het Evangelie – van Christus weet hij niets. En dat leert hij nu verstaan als hij de wetenschap *ontvangt*, en hiermee wil ik zeggen: als Christus geopenbaard wordt.

Nu, er is nooit iemand geweest die de Heere Jezus leerde kennen, en God in Hem, of hij heeft geroepen: "Dat heb ik nooit geweten, en ik heb er zelfs niet aan gedacht!" En dan begint het Woord tot ons te komen. Want wij gaan zomaar tot het Woord, nietwaar? Zo brutaal zijn wij, ik en u. Wij gaan zomaar tot de Bijbel, en dan zeggen we: "Dát is waarheid, dáár staat geschreven...". Nonsens! Wij weten niet wat Waarheid is, we verstaan niet wat er geschreven staat. Maar als Christus geopenbaard is, dan

komt de Bijbel naar ons toe, en wij worden tot de Bijbel gebracht. En als nu een mens iets zegt van de leer, van God, van de Bijbel, van Christus, en daarbij dan begint bij het geloof in Jezus Christus, dan wordt hij gebracht bij de woorden van de apostel Paulus: “Niet dat wij van onszelf bekwaam zijn iets te denken als uit onszelf; maar onze bekwaamheid is uit God” (2 Kor. 3:5).

Neem nu dit ene maar – want er is veel dat ook zou kunnen gezegd worden, maar we zijn altijd gebonden aan de tijd – nu dacht ik vanmorgen: nu ontmoet ik een mens (ik ontmoette geen mens, dat bedoel ik niet) nu ontmoet ik een mens die in de wereld leeft. Wat moet ik nu tot deze mens zeggen? Wat moet ik hem zeggen, dacht ik. En ik heb mijzelf geantwoord: ik moet hem wijzen op God. Ik moet hem niets zeggen. Ik moet hem niet gaan onderhouden. Ik weet van die mens niets af; alleen maar, hij laat merken dat hij in de wereld leeft. Ik moet hem niets zeggen, ik moet hem wijzen op God, en ik moet zeggen tegen zulk een mens wat God is – als ik dat kan, als me dat gegeven wordt – en wat hij nú is, en wat hij worden kán.

En zo moeten ouders ook tegenover hun kinderen staan. Ik heb u dikwijls gezegd: niet preken! Niet preken! Dat kan somtijds woedend maken, atheïsten maken. Dit maakt niet woedend. Dit maakt geen atheïsten. Dit is het Evangelie, het Evangelie – luister! – dat ons zegt wat een mens is, maar wat hij worden kan. En dit Evangelie leeft alleen in een begenadigd hart, want alleen een begenadigd hart heeft lief. Een onbegenadigd hart moet altijd zichzelf in het oog houden, waken voor eigen belangen. Een begenadigde heeft geen belangen dan alleen dit, dat hij weet dat God voor hem zorgt. En hiervan is hij overtuigd. Hij is ervan overtuigd dat God voor Hem zorgt in betrekking tot tijdelijke, geestelijke en eeuwige dingen. Een begenadigde weet dat hij van eeuwigheid uitverkoren is tot zaligheid. Een begenadigde weet dat hij in Christus met God verzoend is door het geloof. Een begenadigde weet dat het hem in de diepste grond van zijn hart gaat, niet om iets buiten God, maar om God, om Zijn eer, om Zijn Naam, om Zijn Waarheid. En waar dit zo is, daar geeft God niet alleen deze dingen, maar Hij doet daar nog wat bij. Hoor het maar: “Zoek eerst het Koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid, en al het andere zal u toegeworpen worden” (Matth. 6:33), toegeworpen, somtijds in een geringe mate, ook wel eens in een ruime mate – toegeworpen. En al is het in een geringere mate, dan is toch waar wat we vinden in de Psalmen: “Het weinige, dat de rechtvaardige heeft, is beter dan de overvloed veler goddelozen” (Ps. 37:16).

Als God in Christus bekend wordt door openbaring in en aan onze zielen, dan zien we dat we Hem nooit gekend hebben, dat we Hem niet eens gezocht hebben, dat we geen gedachten aan Hem hebben gehad, dat we Hem, voor zover we met Hem in aanraking kwamen, verworpen hebben. “Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust” (Job 21:14). En nu voelt u – dat woord “genade” wordt zo dikwijls in de mond genomen, en komt zo menigmaal over de lippen – maar nu voelt u dat hier genade geleerd wordt, genade, vrije genade, zoals onze voorvaderen plachten te zeg-

gen: “Waar de genade valt, daar valt ze vrij”. En alweer, dat doet ons nu zo gemakkelijk tegenover onze naaste staan. Nu is onze naaste nooit te slecht voor ons, nooit. Onze naaste kan voor ons niet te slecht zijn, want wij zijn slechter dan hij. Er is nooit iemand begenadigd geworden, of hij was in eigen schatting de grootste van alle zondaren. Zoals u dat in de uitspraak van de apostel Paulus vindt: Mij, de voornaamste van alle zondaren, is barmhartigheid geschied (1 Tim. 1:16), zo treft u dat aan in het hart van iedere gelovige. Hij zit onderaan. En zo wordt hij verhoogd, naar een gelijkis die ge in uw Bijbel vinden kunt: Wie zich verhoogt, zal vernederd worden; wie zich vernedert, zal verhoogd worden (Luk. 18:14).

Gezongen: Psalm 36:3.

“ *’t Verstand laat na den waren grond van ’t weldoen op te merken*”. En nu hoor ik zeggen: “Maar we hebben toch ons verstand? En moeten wij ons verstand nu niet gebruiken?” U moet alle tegenwerpen maar tot u laten komen. De wereld is er vol van, en mijn en uw hart zijn er ook vol van. U moet ze niet afweren. U moet ze niet afweren met een godsdienstige opmerking. U moet ze ook niet afweren met een bestraffing uit de hoogte. Gij moet ze niet afweren wanneer uw kinderen er mee komen. U moet bedenken dat uw kinderen het ook niet zo gemakkelijk hebben. Ze zijn op school; ze krijgen misschien wel middelbaar onderwijs of zijn aan de universiteit. Uw kinderen hebben het ook niet zo gemakkelijk! Dus wanneer uw kinderen nu met tegenwerpen komen, of wie dan ook er mee komt, dan moet u die tegenwerpen tot u laten komen. U moet de vrome niet spelen. U moet de godsdienstige niet zijn. U moet een mens wezen, een mens. Al hebt u genade ontvangen, u moet een mens zijn. Het is immers duidelijk dat God dat wil. “Gij zijt mensen; maar Ik ben uw God”, Ezechiël 34 (vs. 31). Gij moet een mens zijn. Zoals ieder ander mens een mens is, zo moet u wezen.

En wanneer iemand nu opmerkt: “Wij hebben ons verstand gekregen en nu moeten we het gebruiken”, dan zeg ik: juist, u hebt het verstand gekregen; ach, en dan komen er vele dingen die men hieraan zou kunnen toevoegen. Maar het verstand dat u gekregen hebt, dat hebt u nu niet meer. Wel het verstand, maar het is zonder gerechtigheid, en zonder liefde tot de gerechtigheid. Het beeld Gods is er zo goed als uit. Niet geheel, want het verstand behoort tot het beeld Gods. Maar het beeld Gods is er zo goed als uit, en het verstand waarvan gij spreekt, dat is niet het verstand dat u ontvangen hebt. Maar u gaat verder, en u zegt: “Dat is voor mij te diep, te hoog”. Kunt u hier niet bij? Laat me dan toe u een vraag te stellen: vindt u, en hebt u ondervonden en ondervindt u dat uw verstand u ver brengt? In mijn jeugd had men dan nog wel de vrijmoedigheid om te zeggen: “stellig!” Want toen begon men dingen uit te vinden die men niet wist, en men dacht: “Nu gaat het goed, nu gaat het goed”. God was niet meer nodig, en vele dingen waren niet meer nodig. En in de grondwet kreeg men een

artikel dat op de openbare school de christelijke deugden moesten worden onderwezen – maar Christus niet! – enzovoort. Van deze illusie is men nu beroofd. Dus nu zegt men niet meer: “Stellig, met mijn verstand kom ik stellig ver!”

Het verstand is iets dat de grootste vijandschap bergt tegen God en de Waarheid. Als u nog niet begrijpt wat ik zeg, misschien kunt u er later nog wel eens bij- en ingebracht worden. Het verstand is de grootste vijand van de Waarheid en van God. En daarom, als iemand het in zijn verstand vastgezet heeft dat hij genade heeft, dan is hij in een gevaarlijker toestand dan welke mens in de wereld ook. Probeer het maar te onthouden. En dit is de oorzaak dat de Heere Jezus in de dagen van Zijn omwandeling op aarde eens sprak: Hoeren en tollenaars zullen u voorgaan in het Koninkrijk Gods (Matth. 21:31). En Hij heeft dit gezegd aan het adres van het volk, maar in het bijzonder aan het adres van zeer geleerde mensen, en van zeer vrome mensen, en van uiterst godsdienstige mensen – hoeren en tollenaars zullen u voorgaan in het Koninkrijk der hemelen.

Wanneer gij nu geneigd zijt te vragen: “Ja, hoe moet het nu? Op mijn verstand kan ik dus niet vertrouwen. Hoe moet het nu?” Zie eens, het is Gods werk, dat staat paalvast. Het is alleen Gods werk. Maar als u vraagt hoe het moet, dan zeg ik dit: als u kunt, kom met wat in u omgaat tot een onbekende God, en leg Hem de dingen voor, en zeg ze, zeg ze. Weet ge voorlopig nog niet anders, bid dan dat Hij Zich aan u bekendmake. Is dat al uw gebed geweest nacht en dag, dat Hij Zich aan u bekendmake? Want u hebt niet meer nodig dan dit. Als Zich God aan u bekendmaakt, dan weet u ineens alles. In een ondeelbaar ogenblik komt de ganse wetenschap van de gronden van de christelijke religie tot ons. En aan de andere kant, zolang God Zich niet openbaart, is er niets anders bij ons dan waan, verbeelding, inbeelding, waar we – welke schijn het ook moge hebben – mee te gronde gaan.

En dan wenste ik dat het u gegeven werd om de dingen te overdenken. Ik wens u niet toe dat ge als een godsdienstig mens gesprekken voert of brieven schrijft. Dat wens ik u niet toe, behalve wanneer het door de prang van uw hart komt, maar anders wens ik u dat niet toe. Want hoe meer ge weet, des te verder zijt ge er vanaf. Wie zogenaamd het beste redeneert over de dingen van het Koninkrijk Gods, is er het verste vanaf. In het ogenblik waarin God een mens begenadigt, weet hij niets, dan dat hij voor God verdoemelijk is, verdoemelijk, zelf en al het zijne. En zo wordt hij dan opgenomen en gebracht tot God, getrokken tot de Heere Jezus, en in de Heere Jezus tot God.

En dan zou ik u verder willen toewensen: hier ligt de Bijbel, laat hem dikwijls in uw hand gevonden worden. Gebruik hem! Neem iedere dag er enige tijd voor. En als u wat leest, laat u niet alles in de handen stoppen. Mensen komen dikwijls tot u, en dan is het: “Dit moet u nu toch eens lezen; dat moet u eens lezen”. Laat u niet alles in de handen stoppen. Lees niet zoveel. Maar wát u leest, léés dat! Want vroeg of laat komt de vraag toch tot u: “Verstaat ge ook wat ge leest?” (Hand. 8:30). En als deze

vraag niet hier tot u komt, dan komt ze hierna tot u: “Verstaat ge ook wat ge leest?” Ge moet telkens eens over uw blad heen kijken, en eens een zucht slaken, en eens een gebed uitspreken. U moet telkens eens getroffen worden. Want ik mag u zeggen dat de dingen van het Koninkrijk Gods dingen zijn die treffen kunnen. En dan weet men niet wat er nog gebeuren zal met u. U moet nooit zeggen dat het zo moeilijk is. Het is helemaal niet moeilijk. Want als het komt, dan doet de mens niets, niets. Dan is een mens er geheel buitengevallen met al zijn kunnen en kennen, en met al zijn verlangens en begeerten. Een mens doet er niets aan. God spreekt! Wat heeft de schepping eraan gedaan? Wat heeft het licht eraan gedaan? En zoals het in de schepping gegaan is, zo gaat het in de bekering ook. God spreekt en het is er. Ik kan u verzekeren dat, wanneer God u bekeert, u onmiddellijk zult gebracht worden bij de woorden van de apostel Paulus: “Die niet werkt, maar gelooft in Hem, Die den goddeloze rechtvaardigt – om niet, *om niet!*” (Rom. 4:5 en 3:24), en bij deze woorden: “Die de dingen roept die niet zijn” (Rom. 4:17).

Voordat God hemel en aarde schiep, waren hemel en aarde er niet. En voordat God Zich openbaart, is het geloof er niet. En waar het geloof niet is, daar is de kennis niet, en daar is ook de wil niet en evenmin de kracht. Daar is niets dan schuld en zonde. En als iemand het geloof in Jezus Christus niet heeft, en niet anders heeft dan schuld en zonde, dan zal God hem niet aannemen om de pogingen die hij somtijds aangewend heeft. Hij zal niets hebben dan schuld en zonde. Want Christus is Een Die de schuld overgenomen heeft. Waar Christus is, daar is geen schuld, daar is de schuld weggenomen. En Christus is Iemand Die de Heilige Geest verworven heeft. En waar de Heilige Geest werkt, daar werkt Hij alle dingen die goed zijn, en Hij bestraft alle dingen die kwaad zijn. En Hij wint een mens in om te bekennen het kwade, en somtijds als buiten zichzelf te zijn over het goede, verwonderd, verwonderd te wezen over het goede. “Over de genade dan?”, zult u zeggen. Stellig over de genade, maar niet alleen over de genade, maar ook over een stukje brood, ook over een dronk water. Want hij zou dat stukje brood en deze dronk water niet hebben, als Christus niet aan het kruis genageld was geworden, en daar uitgeroepen had: “Mij dorst” (Joh. 19:28). Denk eraan als u roekeloos met voedsel omgaat. Denk eraan, kinderen, als u de helft in uw bord laat. Aan het lijden, aan het vreselijke lijden en sterven van Christus hebben wij het voedsel te danken, en zo alle dingen, ook uw kleding. En als u daaraan denkt, dan zult u zich netjes kleden, maar nooit opvallend. Want als iemand zich opvallend kleedt, dan heeft hij ook nooit gedacht aan het lijden en sterven van de Heere Jezus Christus.

Als u genade deelachtig geworden zijt, dan voelt u zich geroepen om in de maatschappij en in uw huisgezin en waar u ook verkeert, te zijn als een gewoon mens. Een begenadigde moet niet denken: “Nu ben ik begenadigd; nu moet een ander eens voor mij opzijaan”. Daar heeft hij het recht niet toe; dat is een recht dat hem niet geschonken is. Als iemand begenadigd is, dan moet hij niet eisen dat een ander hem op de een

of andere wijze weldoet. Hij heeft niets te eisen. Zijn roeping is om een gewoon mens te zijn, zonder pretentie, zonder aanmatiging. En naarmate hij dat is, ontvangt hij van God meer. En wat hij dan ontvangt, dat ontvangt hij met de gunst van God. En dan staat er in de Bijbel: “Uw gunst sterkt meer dan d’ uitgezochtste spijzen” (Ps. 90:8 ber.).

U moet niet aan het leven eisen stellen. U moet in het geheel geen andere eis hebben dan de wedereis bij God, gegrond op de gerechtigheid van Jezus Christus, die ge vindt in de 36e Psalm: “En toon d’ oprechten van gemoed Uw recht, waar z’ op vertrouwen” (vs. 3 ber.). De huichelaar heeft genade, zoals hij meent. De oprechte heeft beide, recht en genade, recht in Christus, en genade bij God, omdat Hij Christus geschonken heeft.

Overdenk de dingen, en de Heere geve er Zijn zegen over. En rust niet voordat ge er iets wezenlijks van geleerd hebt. En denk eraan dat als u er iets wezenlijks van geleerd hebt, het dan beginnen moet, dat het beginnen moet om de dingen te leren. Want die iets gekend heeft, die heeft nog niet gekend gelijk hij behoort te kennen (1 Kor. 8:2).

Amen.

Gebod:

Ach Heere, dat we aanbidden mogen. Gij zijt een aanbidde-lijk Wezen, aanbidde-lijk, omdat Ge zijt Die Ge zijt. Heerlijk zijn Uw deugden, groot Zijn Uw werken, diep zijn Uw gedachten. Wonderlijk is Uw genade, Uw liefde, Uw barmhartigheid. Ach, leer ons U kennen. Laat ons vervolgen U te kennen.

We hebben een ogenblik hier mogen doorbrengen met elkander. Vergeef het zondige in het spreken en in het horen. Er is niets dat wij doen dat naar de reinigheid des heiligdoms is, en toch wilt U het gebruiken. Wil het gebruiken! Wil ons brengen tot onszelf, wil ons brengen tot onze gedachten, tot onze voorstellingen, wil ons brengen tot onze woorden en handelingen, en we zullen verstomd en verbaasd zijn over onze dwaasheid, over onze grote ongerechtigheid daarin bedreven.

Och, laat ons bukken! “Laat ons knielen voor den HEERE”, zegt Uw Kerk, “voor Hem Die ons geschapen heeft”. En laat ons kruipen, laat ons ons laten brengen tot het kruis van U, Heere Jezus, en tot de stoel waarop Gij gezeten zijt, de stoel der ere. En laat ons juichen en psalmzingen, naar het woord van de psalmdichter: “Psalmzingt, psalmzingt, psalmzingt onzen Koning”. En laat ons tegelijkertijd een walging van onszelf hebben, en onszelf aanklagen, en onszelf met al het onze verwerpen. Laat ons U verhogen en laat ons onszelf vernederen, dieper, steeds dieper.

Gedenk ons. We gaan weer weg. Begeef noch verlaat ons. Behoed ons met de onzen. Denk aan onze kinderen.

Amen.

Gezongen: Psalm 26:1 en 2.

Predikatie over Johannes 10:9c, uitgesproken door Ds. J.P. Paauwe op 24 november 1954 te 's-Gravenhage

Gezongen: Psalm 68:10.

Gelezen: Johannes 10:1-21.

Aan deze predikatie ging de bediening van de Heilige Doop vooraf.

Gezongen: Psalm 119:45 en 46.

Ik zou graag, mijn zeer geachte toehoorders, gedurende enige ogenblikken met u willen nadenken over het negende vers van het tiende hoofdstuk van het Evangelie van Johannes:

“Ik ben de Deur; indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden; en hij zal ingaan en uitgaan, en weide vinden”.

Gij herinnert u wellicht dat we gesproken hebben eerst over de woorden: “Ik ben de Deur”, en daarna over: “Indien iemand door Mij ingaat”. Vanavond willen we stilstaan bij de woorden die onmiddellijk volgen: “Die zal behouden worden”.

“Die zal behouden worden”. Wie dan? Die ingegaan zijn door Christus. “Alleen deze? Dan zullen er toch niet veel zijn”, zo is waarschijnlijk uw gedachte. Zeg maar gerust dat er niet veel zullen zijn. Maar is dat nu wel úw zaak? Er kwam eens iemand tot de Heere Jezus met de vraag: “Heere, zijn er ook weinigen die zalig worden?” (Luk. 13:23). En gij kent het antwoord. Het was: “Strijdt gij om in te gaan; want velen (zeg Ik u) zullen zoeken in te gaan, en niet kunnen” (vs. 24). Het is geheel een persoonlijke zaak. En wanneer men met deze zaak te doen heeft gekregen, dan zijn er maar twee: God en men zelf. En deze twee komen in onderhandeling met elkaar, en dat betekent dan de behoudenis.

“Die zal behouden worden”. Er staat niet: “Die kon wel behouden worden”, of: “Misschien wordt deze wel behouden”, maar: “Die zal behouden worden”. De Heere Jezus had niet de gewoonte om de mensen in het onzekere te laten. Hij wist de zaken, en Hij was Zich bewust dat Hij ze verstond, en hieruit kwam Zijn zekerheid voort. Wij moeten ook zekerheid hebben. Zolang wij in het onzekere zijn, hebben wij geen troost en geen sterkte en geen moed. Er staat in de Spreuken: “Elke rechtvaardige is moedig als een jonge leeuw” (hfdst. 28:1), maar dan moet hij er zich van bewust zijn dat hij rechtvaardig is; anders gezegd, hij moet een goede consciëntie hebben.

“Zal”. Overtuiging van zonden, ontdekking aan onmacht, openbaring van Christus, trekking tot Christus, vereniging met Christus en bekering tot God zijn weldaden die, wanneer een mens ze eenmaal ontvangen heeft, nooit meer verloren worden. Ze

zijn uit God, en God laat niet varen de werken Zijner handen (Ps. 138:8). Het is op deze grond dat de apostel Paulus aan die van Filippi kon schrijven: “Vertrouwende ditzelve, dat Hij Die in u een goed werk begonnen heeft, dat voleindigen zal tot op den dag van Jezus Christus” (Filipp. 1:6).

“*Die zal behouden worden*”. Nu een enkel woord over het behoud, over de zaligheid, over het gered-zijn. Belangrijker onderwerp is er toch niet, nietwaar? Want wij hebben allen een onsterfelijke ziel. Het is toch niet afgelopen met het uitblazen van de adem?

“*Die zal behouden worden*”. Om dit punt recht te verstaan, moeten we naar het paradijs. God heeft ons goed en naar Zijn evenbeeld geschapen. We stonden in de gemeenschap Gods. Er was tussen onze Schepper en ons, Zijn schepsel, geen kloof. Maar er is een kloof gekomen. We hebben ons aan God onttrokken, en nu is er scheiding, scheiding tussen God en ons, een zaak die ieder in zijn consciëntie al kan gewaarworden.

God is een heilig God. Hij is rechtvaardig, goedertieren en barmhartig. Hij vertoont Zich over de zonden. En wij, wij zijn, doordat we van God gescheiden zijn, vijanden van God. Omdat we Hem niet kennen, Zijn goede bedoelingen niet verstaan, menen wij dat Hij ons in de weg is. En zo is de uitroep van ons leven: “Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust” (Job 21:14). Maar wij moeten terug, terug tot God. Gaan wij niet terug, dan is er voor ons geen verwachting, en zo moeten de ouders die hun kind hebben laten dopen, hun kind daar gedurig op wijzen. *Wij moeten terug.*

Maar kunnen we terug? We kunnen terug, want God is Mens geworden. God heeft in de tweede Persoon in het Goddelijke Wezen de menselijke natuur aangenomen. In deze menselijke natuur heeft Hij, zolang als Hij op aarde was, nooit anders dan goed gedaan, zó, dat Hij vrijmoedigheid had om te roepen: “Wie van u overtuigt Mij van zonde?” (Joh. 8:46). Van geboorte was Hij overeenkomstig de Wet, en door Zijn leven heeft Hij dit niet anders gemaakt. Hij deed de Wet, God liefhebbende bovenal en Zijn naaste als Zichzelf. Hij deed de Wet. Maar Hij heeft meer gedaan. Het oordeel heeft Hij gedragen. God had een oordeel uitgesproken: “Ten dage als gij daarvan eet, zult gij den dood sterven” (Gen. 2:17), en dit oordeel heeft Christus, heeft God Zelf, gedragen, van het begin van Zijn leven tot aan het einde, en Hij is ermee in het graf gegaan. Maar verder heeft het oordeel bij Hem niet gewerkt. Hij is uit het graf opgestaan. En deze opstanding was het bewijs dat het oordeel weg was. God had het weggenomen.

Nu had Hij dat niet gedaan voor Zichzelf. Hij stond in de plaats van de mens. Daar is Hij willen gaan staan. Hij heeft het gedaan ter wille van mij en van u, ter wille van de mensheid. En als een mens nu niet halsstarrig is, en niet weigert wat hem aangeboden wordt van Godswege, niet weigert Christus aan te nemen, dan is van *hem* het oordeel weggenomen. En dan is zijn voorrecht, zijn geluk, zijn zaligheid niet uit te

spreken, een zaligheid, die hier reeds begonnen wordt, want: “Wat vreê heeft elk, die Uwe wet bemint! Zij zullen aan geen hinderpaal zich stoten” (Ps. 119:83 ber.).

De terugkeer tot God is het geloof, het geloof in Christus, het geloof door Christus in God. Wie gelooft in Christus, door Christus in God gelooft, die is tot God wedergekeerd. De liefde van God is in zijn hart uitgestort, en de vrede die alle verstand te boven gaat, geniet hij in zijn consciëntie. Waar er een vlakte tussen God en hem is, daar heeft hij nooit meer iets te vrezen, noch van God, noch van de duivel, noch van de wereld, ook niet van zichzelf, terwijl hijzelf toch de grootste vijand is van zichzelf. “En wij weten”, zegt de apostel Paulus, “dat dengenegen die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk dengenegen die naar Zijn voornemen geroepen zijn” (Rom. 8:28).

Over het geloof heb ik in mijn leven zó dikwijls gesproken, en dat moet ons begrijpelijk zijn, want het geloof, zoals het dan door mij voorgesteld wordt, heeft een centrale plaats, staat geheel in het midden. Waar het geloof niet is, daar is niets. En als iemand gelooft, dan bezit hij alles. Maar nu wil ik er niet over uitweiden, omdat de tijd zo kort is, en ik ook niet voel dat het nu op mijn weg ligt om het te doen. Maar als u wilt weten wat geloven is, dan moet u naar niemand luisteren, behalve naar de Schrift, naar de zevende zondag van onze catechismus, en naar iedere prediking die gehaald is uit de Schrift en gegrond is op de Schrift, maar die zult u niet spoedig vinden.

Wanneer iemand een duidelijke overtuiging heeft van zijn zonde en schuld, en een ware openbaring ontvangen heeft van Christus, dan heeft hij het geloof. Want als iemand in het bezit is van deze twee zaken – ik zeg nog eens: een duidelijke overtuiging van zonden en een ware openbaring van Jezus Christus – als iemand deze twee zaken heeft, dan is het hem onmogelijk om van God gescheiden te blijven, en hij zegt: “U zoekt mijn hart; mijn oog blijft op U staren” (Ps. 119:5 ber.). En zo zegt hij niet alleen, maar hij doet ook zo. Wat doet hij? Hij keert zich af van alles. Een wereld is voor hem te gronde gegaan, en een andere wereld is voor hem verrezen. Hij neemt het ene weg, om het andere te stellen (Hebr. 10:9). Hij keert zich af van zichzelf. Hij keert zich af van al wat hij meende te bezitten. Hij keert zich af van de machten der duisternis, van de wereld – de wereld heeft geen waarde meer voor hem – en hij wendt zich tot Christus. En in dit wenden van zichzelf tot Christus blijft hij niet hangen, maar terwijl hij zich tot Christus wendt, gaat hij over in Christus. En niet zodra is dit geschied, of daar is een nieuwe mens geboren – “Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, zie, het is alles nieuw geworden” (2 Kor. 5:17) – en hij heeft gevonden wat hij getracht had te vinden door zichzelf en door eigen werken. Hij heeft gevonden: vergeving van zonden in Christus, en de Heilige Geest uit Christus. En nu bekeert hij zich tot God. Hij is diep bedroefd over zichzelf, over zijn leven dat achter hem ligt, over zijn hart dat arglistig is meer dan enig ding (Jer. 17:9), en ook over zijn val in de zonde in het paradijs.

En nu moet u zich afvragen hoe u tegenover deze dingen staat. Hier moet u alléén oordelen. U moet uw oordeel niet afhankelijk laten zijn van mensen. Doe dat toch niet. Maar u moet ook niet zien op uzelf. U moet, als u zich afvraagt hoe u tegenover deze dingen staat, oordelen over uzelf in afhankelijkheid van God. De dingen die ik u in het kort genoemd heb, moeten in uw hart als geschreven staan. Als u een begenadigde zijt, dan leest u het op, niet alleen uit de Bijbel, maar ook uit uw hart, want het Woord Gods staat zowel daar geschreven als hier op papier.

Er zijn vele mensen die hun hele leven doorbrengen met onderzoeken van zichzelf. U zult zeggen of denken: “Is dat dan niet goed?” Nee, dat is niet goed; dat is ziekelijk. Deze mensen hebben het nog niet begrepen, en ze hebben het ook nog niet gedaan. Er worden bij hen allerlei dingen gevonden die het niet zijn en waarin het niet gevonden wordt. Zeker, gij moet ervan overtuigd zijn dat de dingen in uw hart gevonden worden, want de apostel Paulus heeft gezegd dat men met de mond belijdt ter zaligheid, en met het hart gelooft ter rechtvaardigheid (Rom. 10:10).

Maar let wel hoe dat nu zijn moet. Ik heb gezegd: gij moet letten op wat uw hart u zegt. Maar dit geldt niet in de eerste plaats. “Ach”, zegt u, “ik dacht dat dat juist in de eerste plaats gold”. Nee, dan hebt u het toch mis. Gij zegt: “Vertel ons dan wat in de eerste plaats geldt”. Het geloof, *het geloof!* En wie gelooft, wie aanvangt te geloven, ziet niet op zijn hart, in zijn hart, maar hij ziet op Christus, waarom Johannes de Doper sprak: “Zie, het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt” (Joh. 1:29). Zie, het Lam Gods! In Jesaja 45, het 22e vers hebben wij hetzelfde: “Wendt u naar Mij toe”, staat er, “wordt behouden, alle gij einden der aarde, want Ik ben God en niemand meer”. Maar de Engelse vertaling heeft niet: “Wendt u naar Mij toe”, maar: “Ziet op Mij”, en we weten immers dat men op de koperen slang moest zien (Num. 21:9). Dus wie gelooft, daalt niet af in zijn hart, maar ziet op Jezus. De veronderstelling hiervan is dat hij zijn hart heeft leren kennen. Hierom heb ik gesproken van een overtuiging van zonde – van zonde, niet van half bekeerd zijn, zoals de overtuiging bij de meeste mensen is.

En als nu een mens op Christus ziet – waar het dan toch, nadat men overtuigd is geworden van zonde, toe komt, nietwaar, en het is het eerste waartoe het komt – als een mens nu ziet op Christus, wat neemt hij dan in aanmerking? En wat ik u nu ga zeggen, daarvan hangt alles af. Wie hierin dwaalt, dwaalt in alles. Wie het hier bij het rechte eind heeft, zal op het eind – hoe ook bestreden – wel zien dat hij een goed begin had. En als het begin goed is, dan zal het midden en einde ook goed zijn. Als een mens op Christus ziet, dan verstaat hij dat Christus, of God in Christus, Zich aan hem – aan alle mensen die onder het Evangelie zijn – maar aan hem persoonlijk aanbiedt. En nu moet u trachten eens goed te verstaan, dit: Christus doet dat niet omdat Hij bij een mens iets gevonden heeft dat Hem aanstaat. Christus biedt Zichzelf aan omdat het Hem behaagt dit te doen. De aanbieding van Christus staat niet in enig verband met wat in de mens gevonden wordt. Dat ziet een mens als hij zijn aandacht aan Christus

geeft. En nog eens, als dit niet gezien wordt, dan is er van geloven, zaligmakend geloven, geen sprake. Als de mens dan toch verder gaat, dan gaat hij dwalen, nog meer dan hij al deed. En wanneer hij zonder dit gezien te hebben het ervoor houdt dat hij een gelovige is – zoals de afschuwelijke prediking van deze tijd het zegt – dan bedriegt hij zich voor een ontzaglijke eeuwigheid. Hij bedriegt zich in alles, en hij is voor God onuitstaanbaar, en dat is hij voor zijn naaste ook. Want hij verheft zichzelf. Hoe nederig ook somtijds zijn woorden zijn, hij verheft zichzelf. Geloof niets van deze nederige bewoordingen; geloof ook niets van deze nederige houding. Geloof er niets van; het is alles schijn. Maar God wordt er niet door bedrogen. Laat hem die zich hieraan schuldig maakt dat weten.

Als nu een mens ziet en gelooft dat hem Christus aangeboden wordt, dan ontstaat hoop in zijn ziel. Niet de hoop die hij vóór die tijd misschien gehad heeft, want dat was een hoop op zandgrond gebouwd. Er ontstaat een hoop in zijn ziel. En waarlijk, hoop doet leven! Want nu heeft hij de moed en hij ontvangt de kracht om zich tot Christus te begeven en Hem aan te nemen, en wat Hij verworven heeft zich toe te eigenen, en tot God te gaan. En als nu een mens tot God gaat, hoe doet hij dat dan? Dan gaat hij tot God met een goede consciëntie. En wat is het dat de consciëntie goed gemaakt heeft? Het heilige, heerlijke Offer van Christus Jezus, Zijn bloedstorting, Zijn overgave, Christus Zelf. En nu is er vrijmoedigheid bij deze mens om, ziende op Christus, de zaligheid en al wat ertoe behoort voor dit en voor het toekomstige leven, zelfs van God te eisen. Zo vinden wij het immers in de 36e Psalm: “En toon d’oprechten van gemoed Uw recht, waar z’ op vertrouwen” (vs. 3 ber.). Het woord genade komt in de Bijbel ook veelvuldig voor, maar er is ook sprake van een recht: “Uw recht, waar z’ op vertrouwen”.

En wanneer u nu gelooft dat u deze dingen hebt, dan is er voor u een roeping. U moet niet denken dat u deze dingen geschonken zijn ter wille van uzelf. “Ik doe het niet om uwentwil”, zegt God, “Ik doe het om Mijns heiligen Naams wil” (Ezech. 36:22). Gij hebt een roeping – niet om te babbelen, en uw bekering te vertellen (dit laatste kan ook wel eens gebeuren), en te trachten de mensen voor u in te nemen – gij hebt een roeping om uzelf te verloochenen. Toen de apostel Paulus op de weg naar Damaskus bekeerd was, was zijn eerste vraag: “Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal?” (Hand. 9:6). Hij had het al gevoeld dat hij nu niet meer voor zichzelf moest wezen, maar voor God – “Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal?” Gij hebt u ter beschikking te stellen met al het uwe, met vrouw en kind, met vader en moeder, met huis en hof, met uw bezittingen, met uw krachten. Gij hebt u ter beschikking te stellen, en te vragen wat de Heere wil dat gij doen zult.

De Heere Jezus zei eens tot Zijn discipelen: “Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf en neme zijn kruis op en volge Mij” (Matth. 16:24). Dat is het. Maar om dat nu te willen, te willen en te kunnen, moeten we van onze zaligheid – althans enigermate – verzekerd zijn. Waar men blijft in de onzekerheid, daar zal men

geen lust hebben om voor God te leven. Want men zit nog altijd met zijn eigen belangen. En omdat er het geloof niet is, vreest men dat deze belangen niet behartigd zullen worden, tenzij men ze zelf behartigt. En daar kan natuurlijk nooit iets van komen. Ter beschikking moet men zijn van God, zijn Weldoener. En zo gaat men dan alleen door het leven, alleen. “Mij is voor het minst”, zegt de apostel Paulus, “dat ik van ulieden geoordeeld word. Want ik ben mijzelf van geen ding bewust”, laat hij volgen, “doch ik ben daardoor niet gerechtvaardigd; maar Die mij oordeelt, is de Heere” (1 Kor. 4:3-4).

Als u beantwoorden wilt aan uw roeping, als u zich gedrongen gevoelt om aan uw roeping te beantwoorden, dan gaat u alleen door het leven. En hoe meer u hiermee nu verenigd zijt, des te minder zult ge alleen door het leven gaan. Want wat zal u dan niet worden toegevoegd! Als God ons iets ontnemt, dan geeft Hij het doorgaans tien-, ja honderdvoudig terug. Maar dan moeten we niet dát doen: de dingen naar ons toe trachten te halen, gemak in de wereld, vrede in huis, voorspoed, enzovoort. Dat moeten we niet doen; we moeten niet de dingen naar ons toe willen halen. We moeten er in de grond afstand van gedaan hebben, en naarmate wij er in waarheid afstand van gedaan hebben, ontvangen we ze.

En als het nu gebeurt dat uw oude mens zich vertoont, in gedachten, woorden of daden – en dat zal zeker gebeuren, want gij heb de oude mens nog – dan moet u de eenzaamheid zoeken, en doen wat u gedaan hebt bij uw begenadiging. Bij uw begenadiging hebt ge beleden. Dat moet u doen, u moet belijden, en geen dag de schuld op uw consciëntie laten liggen, geen dag.

En als u van een ander ziet dat, ofschoon hij beweert een begenadigde te zijn, bij hem het oude aan de dag treedt, ik kan u niet zeggen hoe onwaardig gij zijt als gij daarmee naar de mensen loopt. Ik kan het u niet zeggen, het is afschuwelijk. En u kunt er vast op aan dat als u zich daarvan niet bekeert, gij in uw zonden zult sterven. Als gij een ander ziet zondigen, dan moet u de eerste de beste gelegenheid zoeken en met hem alleen spreken, en zó, dat het ook niet mogelijk is dat een ander er achter kan komen dat u met hem spreekt. En dan moet u hem aanspreken in grote liefde en met veel verdraagzaamheid. En als het nu niet helpt? Als u het al enkele keren, als u het vele malen hebt gedaan, en het helpt niet, wat dan? Als u thuiskomt, als u thuis moogt komen, leest u dan Mattheüs 18 eens. En misschien weet u wel wat daar gevonden wordt (vs. 21-22). Hoeveel malen zal ik mijn broeder, die tegen mij zondigt, vergeven – vraagt Petrus – zevenmaal? En gij kent het antwoord: “Ik zeg u, niet tot zevenmaal, maar tot zeventigmaal zevenmaal”, dat is, eindeloos.

Amen.

Gebed:

Leer ons, Heere, naar Uw wil te handelen. Dan, en alleen dan, zullen wij in Uw Waarheid wandelen. Neig ons hart, en voeg het saam, tot de vrees van Uwen Naam.

Mag dit gebeuren, dan zullen we U loven, nu en tot in alle eeuwigheid.

Leer ons U kennen. Leer ons onze christelijke religie kennen. Leer ons de weg te bewandelen die Gij wilt dat we gaan zullen. Doe ons deze weg niet met tegenzin, maar met opgewektheid en met blijdschap verkiezen, al zou het ook een weg van grote moeilijkheden zijn. Heere, Gij zijt er toch bij, zo we op zulk een weg wandelen, en Gij helpt ons dragen. Ja, tenslotte blijkt het dat Gij draagt, en niet wij. Ach, leer ons in vol vertrouwen tot U opzien op grond hiervan dat wij U nodig hebben, waar wij verloren zondaars in onszelf zijn en Gij U aanbiedt aan zulken, met voorbijgaan van goede, brave mensen, die geen bekering nodig hebben.

Wil zegenen wat er gesproken is. Vergeef het zondige ervan, en wil het gebruiken voor kinderen en grote mensen; we zouden haast zeggen vooral voor kinderen, want wat deze te wachten staat, Heere, zal nog zoveel meer blijken te zijn – als zij in het leven blijven – dan wat ons, ouderen, nog overkomen zal. Maar ook wij, ouderen, hebben de bekering nodig, en blijven de bekering nodig hebben, dus de kennis van hetgeen gezegd is.

Nu verlaten we weer deze plaats. Wil ons op de weg, die vol gevaren is, beveiligen. Breng ons tot de onzen en het onze. En doe ons veel bedenken wat tot onze vrede dient.

Amen.

Gezongen: Psalm 106:1 en 2.

Woorden van Luther

*“De schapen volgen hem, omdat zij zijn stem kennen”
(Joh. 10:4).*

Deze stem hoort het lam gaarne. Het volgt deze stem na; het laat zich met zorg weiden en erkent de stem van de herder. Maar de stem van een vreemde hoort het niet. Het volgt deze stem niet na. Zo spoedig men tot de schapen van Jezus over werken spreekt, worden zij verschrikt. Zulk een woord kunnen zij niet met blijdschap ontvangen, wel wetende dat zij met hun werken niets doen. Men doe wat men wil, er blijft altijd veel zwaarmoedigheid over; men denkt altijd: het is niet genoeg, het is niet recht. Maar als de stem van het Evangelie komt, en die stem van de goede Herder, die zegt: “God heeft Zijn eniggeboren Zoon aan de wereld gegeven, opdat allen die in Hem geloven, niet verloren gaan, maar het eeuwige leven hebben”, dan wordt het hart vrolijk. Dat gaat naar binnen, dat wordt met lust genoten, dat is de rechte weide der schapen. Zij begeren geen andere. Ja, wanneer hun een andere weide wordt voorgesteld, zo vlieden zij weg; zij willen die niet aannemen. Op de rechte weide vindt men

altijd schapen, en de schapen zoeken haar ook altijd wederom op, gelijk God spreekt in Jesaja 55, vers 11: “Het woord dat uit Mijn mond uitgaat, zal niet ledig tot Mij wederkeren; maar het zal voorspoedig zijn in hetgeen waartoe Ik het zend.”

Gedicht van Dr. H.F. Kohlbrugge

Onderstaand gedicht komt voor in een brief van Kohlbrugge van 29 november 1831 aan zijn broer Jacob, die in een ziekenhuis werd verpleegd: “Ziedaar nu weder een versje voor u opgesteld”.

Wat mijn God doet, is welgedaan!
Ei, zing dit vrij, mijn harte;
Al moet het langs de kruisweg gaan,
Die kruisweg is de Hemelbaan,
De Hemel kent geen smarte.

Gewis de roe, die mij kastijdt,
Is in de Hand mijns Heeren,
Die roe heeft ieder kind verblijd
En schoon zij 't vlees soms openrijt,
Het zal de geest niet deren.

Een bastaard waart gij zonder 't juk,
Nu zijt ge een van Zijn kind'ren;
Daarvan is 't teken kruis en druk
En uit die druk rijst uw geluk;
De voorspoed zou dat hind'ren.

Ei, wend het naar uw Heiland heen,
En knelt het, ga 't Hem klagen;
Gij draagt het kruis toch niet alleen,
Hij zendt Zijn Eng'len om u heen,
Hij Zelve helpt u dragen.

Hoe meer geloof, te minder last.
Veel kruis brengt veel genade;
De roede sla, de liefde wast,
Zo houdt gij Vaders hand meer vast
En neemt Hem meer te rade.

Houd goede moed, het kruis is goed,
Het leert u daag'lijks sterven;
Meer dierbaar wordt u 's Heilands bloed;
Hoe meerder zuiv'ring van 't gemoed,
Hoe minder ge af zult zwerven.

Hoe zwaarder kruis, te schoner kroon
En heerlijkheid na 't lijden,
Op moeilijke arbeid 't heerlijkst loon,
Van 't kruis stijgt gij ten Hemeltroun,
Op schreien volgt verblijden.

Welaan mijn ziel! het ga zo 't wil,
Laat Vader voor u zorgen;
Wat baat u onwil of bedil?
Uw hulp spoedt aan, ei, wacht, wees stil!
Haast daagt de blijde morgen.

Die morgen, ja, hij komt gewis,
En weg is al het duister,
En helder wat nu donker is.
Wat ween ik, dat ik 't licht nu mis?
'k Zit haast in volle luister.

Wat mijn God doet, is welgedaan,
Ei, zing dit luid, mijn harte,
Al moet ik langs den kruisweg gaan,
Die kruisweg is de Hemelbaan.
De Hemel kent geen smarte.